

Γρηγόριος Νύσσης

Γνωσιολογία στον Γρηγόριο Νύσσης

- ❖ Η γνώση ως εσωτερικό γεγονός και θεωρία. «Η μακαριότητα δεν βρίσκεται στην γνώση μας για τον Θεό αλλά στο να Τον έχουμε μέσα στην καρδιά μας.»
- ❖ Ο Θεός ως απρόσιτη και ακατανόητη πραγματικότητα για την λογική του ανθρώπου. Η ψυχή ως τόπος όπου εικονίζεται το αρχέτυπο. Η λαχτάρα της γνώσης και η λαχτάρα της αγάπης. «Κανένα δημιούργημα δεν μπορεί να ξεφύγει από τον εαυτό του και άσχετα από το τί κοιτάζει βλέπει μόνο τον εαυτό του...»
- ❖ Η διανοητική γνώση του Θεού από τον άνθρωπο ως εικονική παράσταση. Η προσπάθεια περιγραφής όσον διαφεύγουν από τις αισθήσεις. Κατά την περιγραφή η σημασία των λέξεων ανταποκρίνεται όσο το δυνατός πληρέστερα σε αυτό που έχει καταλάβει. Η γλώσσα και η γνώση είναι συμβολικές. Οι λέξεις δεν έχουν καμιά σημασία έξω από την εμπειρία μέσα από την οποία και στην οποία αποκαλύπτονται και κατανοούνται. Ερμηνεύουν τον τρόπο με τον οποίο κατανοούμε τον Θεό.

Η Αγία Γραφή ως σύμβολο της πνευματικής αλήθειας

- ❖ Το ανεπαρκές της κατά λέξη ερμηνευτικής προσέγγισης. Η Αγία Γραφή ως καταγραφή της αποκαλύψεως. Πίσω από τις λέξεις υπάρχει ο Κύριος, η θεία ζωή και το Πνεύμα. Η ερμηνεία των αγίων όριο της ερμηνευτικής προσέγγισης των πιστών.

Το δόγμα της δημιουργίας

- ❖ Η εξελικτική θεωρία του Γρηγορίου. Η βιβλική αφήγηση ως περιγραφή της διευθετήσεως του κόσμου και της βαθμιαίας πραγμάτωσής του. Στιγμαία ύπαρξη και σταδιακή φανέρωση. Η φυσική τάξη και σειρά. Χώρος και χρόνος ως το πλαίσιο της κτιστότητας. Ο πνευματικός κόσμος. Η έννοια της γνώσης στους αγγέλους. Η εκκλησία ως τόπος της φανέρωσης του μυστηρίου της γνώσεως.

Ο χριστιανισμός ως μίμηση της φύσεως του Θεού

- ❖ Η αγάπη ως αρχή και η αγάπη ως προσευχή. Το δυνατόν της μιμήσεως. Η αποκατάσταση και η κάθαρση. Η κυριαρχία του νού. Ο αγώνας εναντίον των παθών του σώματος. Ο σκοπός της εγκράτειας και της νηστείας δεν είναι να νικήσουμε το σώμα αλλά να το στρέψουμε στην υπηρεσία της ψυχής.
- ❖ Φιληδονία, αγνότητα, απέχθεια. Διδασκαλία περί μέσου. Γάμος και παρθενία. Η απλοποίηση και η ειρήνη της ψυχής.
- ❖ Τα γνωρίσματα της ακεραιότητας του ανθρώπου. Αγάπη, συγγνώμη, φιλανθρωπία. Η αγάπη ως εσωτερική σχέση και συναύξηση με το αντικείμενο της αγάπης. Η σωτηρία του ενός ως γεγονός της μεγάλης ένωσης όλων με τον Ένα Θεό.